

JU Zavod za bolesti ovisnosti Kantona Sarajevo

Datum usvajanja: 13.12.2016.
Broj protokola:

M.P.

KLINIČKI PUT

**PRVI PREGLED PACIJENATA SA DUŠEVNIM POREMEĆAJIMA I
POREMEĆAJIMA PONAŠANJA UZROKOVANIH UZIMANJEM
OPIJATA**

Ime i prezime:	Datum rođenja:	JMBG:
Ime oca:	Mjesto i opština rođenja:	
Spol: M Ž	Bračno stanje:	Zanimanje:
Prebivalište (ulica, mjesto, opština):	Telefon:	Email:

Korištena psihoaktivna supstanca (tip i vrsta)	
---	--

OBAVEZNO UNIJETI IME I PREZIME, POZICIJU, DATUM, UZORAK POTPISA I INICIJALE

IME I PREZIME	POZICIJA (medicinska sestra/tehničar, ljekar, socijalni radnik, psiholog)	DATUM	TELEFON	POTPIS I INICIJALI
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				
37.				
38.				
39.				

Ovaj klinički put se odnosi na postupak prvog pregleda pacijenta sa duševnim poremećajem I poremećajem ponašanja uzrokovanih uzimanjem opijata, uz dobrovoljni pristanak pacijenta na tretman.

Na koji način se koristi:

- KP je multidisciplinarni plan liječenja, zasnovan na internacionalnim principima liječenja ovisnika o opijatima te principima socijalne psihijatrije
- Svaka stranica dokumentira aktivnosti ili zadatke koje treba provesti tokom prijema I prvog pregleda pacijenta
- KP treba pohraniti u istoriju bolesti
- Kada je aktivnost finalizirana, osoba koja je obavila tu aktivnost se mora potpisati (inicijali) i zabilježiti na stranici 1 (Odgovornost za finaliziranje određenih aktivnosti je multidisciplinarna)
- Ukoliko je potrebno mijenjati način prijema I prvog pregleda u bilo kojoj fazi kliničkog puta obavezno navesti na koji način se mijenja tretman pacijenta: navesti objašnjenja za odstupanje, opisati aktivnosti koje su poduzete kao rezultat na suprotnoj strani, u „odjeljku za odstupanje“. Obavezno potpisati, datirati i evidentirati vrijeme za sva identificirana odstupanja
- KP bi trebalo koristiti za osiguravanje pružanja adekvatnog prijema I prvog pregleda pacijenta. Ne treba ga slijepo pratiti. Uvijek treba koristiti kliničku procjenu
- Unijeti podatke o dodatnom tretmanu za pacijenta, a koji nije obuhvaćen kliničkim putem
- Dokumentacija treba biti tačna i sveobuhvatna kako bi zadovoljila zakonske norme
- Potrebno je popuniti sve odjeljke
- KP započinje sa prijemom pacijenta u Savjetovalište za prevenciju I liječenje bolesti ovisnosti
- KP završava sa utvrđivanjem dijagnoze pacijenta I određivanje tretmana liječenja pacijenta
- Kriteriji za uključenje opijatske terapije:
  - da pacijent prođe predhospitalnu pripremu putem Savjetovališta (urađene laboratorijske pretrage, hepatitis markeri i Anti HIV, RTG pulmo i cor, EKG, pregled interniste i pulmologa, edukacija o ovisnosti i informiranje o načinu liječenja)
  - regulisanje društveno-zakonskih obaveza (odsluženje zatvorske kazne, odnosno regulisan status ukoliko je pacijent radno aktivan)
  - uspostavljen kontakt sa TZ
- Kriteriji za neopijatsku terapiju:
  - Nepostojanje manifestnih simptoma razvijene bolesti ovisnosti o opijatima
  - Maloljetnici upućeni iz Disciplinskog centra za mlade-nepostojanje indikacija za OST
- Kriteriji za isključenje iz opijatske terapije:
  - promjena terapijskog cilja
  - destabilizacija somatskog i psihičkog stanja
  - neregulisane društvene obaveze

Klinički put – ALGORITAM

PRIJEM PACIJENTA MEDICINSKA SETRA/TEHNIČAR

- Dobrodošlica jednog člana tima
- Administrativna procedura uzimanja ličnih podataka
- Provjera da li osoba zadovoljava kriterije pregleda

PSIHOSOCIJALNI STATUS PACIJENTA – SOCIJALNI RADNIK I PSIHOLOG

- Prikupljanje informacija o psihosocijalnom status /procjena problema/
- Uspostavljanje veze sa relevantnim službama
- Procjena psihološkog profila ovisnika – psihološka eksploracija
- Psihoedukacija

PRIKUPLJANJE MEDICINSKIH INFORMACIJA – LIJEKAR

- Anamneza
- Heteroanamneza (najbliži članovi porodice)
- Identifikacija saradnika u liječenju
- Procjena ovisnosti o drogama
- Procjena nivoa ovisnosti
- Plan tretmana
- Usmena uputstva
- Pismena uputstva
- Veza sa relevantnim zdravstvenim ustanovama
- Izdavanje upute za laboratorijske i druge dijagnostičke pretrage
- Dijagnoza
- Tip tretmana
- Kriteriji za tretman
- Lijekovi

AKTIVNOST	URAĐENO	VREMENSKI OKVIR	DATUM	ODGOVORNOST ZA FINALIZIRANJE AKTIVNOSTI	POTPIS I INICIJALI ZDRAVSTVENOG RADNIKA
Osoba upućena u Savjetovalište za prevenciju i liječenje bolesti ovisnosti putem:	-Suda -Pratnja roditelja -Dobrovoljno -Disciplinski centar -Pratnja nekog drugog			Medicinska sestra/tehničar	
Dobrodošlica jednog od članova tima	Da ☐ Ne ☐			Medicinska sestra/tehničar, drugi članovi tima	
Administrativna procedura uzimanja ličnih podataka	Da ☐ Ne ☐			Medicinska sestra/tehničar	
Socijalna heteroanamneza	Da ☐ Ne ☐			Socijalni radnik	
Anamneza	Da ☐ Ne ☐			Ljekar	
Procjena ovisnosti o drogama putem ličnog intervjua	Da ☐ Ne ☐			Ljekar	
Procjena ovisnosti o drogama putem medicinske procjene	Da ☐ Ne ☐			Ljekar	
Procjena ovisnosti o drogama putem analize uzorka urina i pljuvačke na droge	Da ☐ Ne ☐			Ljekar Medicinska sestra/tehničar	
Procjena nivoa ovisnosti	Eksperimentiranje Štetna upotreba Zloupotreba Razvijena bolest ovisnosti			Ljekar	
Plan dijagnostičke obrade				Ljekar Psiholog	
Plan tretmana/izbor terapijske opcije	Supstitucija Detoksikacija Neopijatska Th			Ljekar	
Usmena uputstva	Da ☐ Ne ☐			Ljekar/ MST	
Pismena uputstva /terapijski ugovor	Da ☐ Ne ☐			Ljekar/ Medicinska sestra/tehničar/Pacijent/Suradnik u liječenju	
U slučaju komorbideta, veza sa relevantnim zdravstvenim ustanovama	Centri za mentalno zdravlje DZ Psihijatrija KCUS Psihijatrijska bolnica Jagomir			Ljekar, MST, Socijalni radnik	
Izdavanje upute za laboratorijske i druge dijagnostičke pretrage	Da ☐ Ne ☐			Ljekar Psiholog MST	

Posebne grupe I posebne okolnosti	Upisati:				Ljekar	
Utvrđena dijagnoza	Da ☐	Ne ☐			Ljekar	
Konačna odluka o tipu medikamentoznog tretmana	Da ☐	Ne ☐			Ljekar/ Konzilij Ljekara Zavoda	
Kriteriji i plan za psihosocijalni tretman	Psihološki, fizički, društveni				Stručni tim	
Drugi lijekovi (za somatske tegobe)	Da ☐	Ne ☐			Ljekar	
Liječenje po algoritmu	Da ☐	Ne ☐			Ljekar	
Liječenje komorbidnih stanja	Da ☐	Ne ☐			Konzilij ljekara Zavoda	
Trajanje pregleda	15 min 30 min 45 min 60 min				Ljekar	

Kratice korištene u ovom kliničkom putu:

- KP** Klinički put
TZ Terapijska zajednica
NVO Nevladina organizacija
PAS Psihoaktivne supstance

ODJELJAK ZA NAVOĐENJE ODSUPANJA